

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 77. Antonii Arnaldi Sorbonæ Doctoris fata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

Matronæ contra gentis usum frequen- Sæc. XVII.
tarent. A. C. 1694.

§. LXXVII.

*Antonii Arnaldi Sorbonæ Doct̃oris
fata.*

Luxerat hoc anno tota Jansenistarum *Necrologe*
factio suum Papam, suum Abba- *de Port Ro-*
tem, oraculum, ac commune refu- *yal. Bayle*
gium Antonium Arnaldum, qui sicut *dist. lettr.*
olim Herostratus incenso Dianæ Ephe- *tom. 4.*
siæ Templo famam sui nominis dilata- *Abrege de*
vit, ita Arnaldus dissensionum incen- *Hist. Eccl.*
dio per universam Ecclesiam sparso no- *tom. 13.*
minatissimum se reddidit: Enimvero *Calmet Hist.*
jurati ejusdem hostes illum ad inferos *Univ. t. 17.*
usque depresserunt, eumque hominem *pag. 549.*
sui impotentem, aliorum contempto-
rem, iracundum, superbia turgidum,
& arrogantem orbisque pestem, sæculi
sui probrum appellitant, ac tot vitiis,
quot Argus oculis, notatum depingunt,
ejus vero sectatores illum suis pennis
ad sydera extollunt, Solemque minori
damno Orbi, quam Arnaldum Eccle-
siæ eripi scribunt, hujus Viri charita-
tem, mansuetudinem, omnesque virtu-
tes summe deprædicant, ac unice ora-
tionis, prophetiæ & Miraculorum dona
ei attribuere reformidant. Ita pro af-
fectuum diversitate diversum erat de

R 2

hoc

Sæc. XVII. hoc Viro iudicium: Negari tamen non
A. C. 1694. potest, quod naturæ beneficio præcla-
 ris admodum dotibus exornatus, elo-
 quentia, ingenii acie, eruditione, ac
 perspicuitate eminuerit, iudicii tamen
 pertinacia, nimia sui ipsius æstimatio-
 ne, indeque enata superbia ingentem
 nomini suo maculam inusserit. Erat
 is anno hujus sæculi duodecimo die
 sexta Februarii Parisiis natus ex Patre,
 qui edito *sermone ad Regem Henricum IV.*
libero & vero contra Societatis revocatio-
nem sibi Jesuitarum odium accersiverat.
 Operam navabat primum Jurispruden-
 tiæ, ac postea Theologiæ, Magisterio
 usus L'Escoti, postea Carnutensis Epi-
 scopi, cujus tamen sententias de gra-
 tia, jam tam ultra Magistrum sapere
 tentans, refellere aggressus, sancti Au-
 gustini libros sedulo evoluit. Anno
 Christi supra millesimum sexcentesimo
 quadragesimo primo Sorbonæ Doctor ele-
 ctus, ac Sacerdotio initiatus, biennio post
 contra Patrem Petrum de Lesmaisons
 Jesuitam edidit librum *de frequenti com-*
munionem, quod opus, cum Arnaldus
 Romæ proscibendum vereretur, totus
 in eo erat, ut vaticanum fulmen aver-
 teret, ac propterea undique amicos con-
 ducere satagit, quos inter non modo
 Bourgoisus Sorbonæ Doctor Romæ per
 integrum biennium, sed etiam Episcopi,
 qui

qui hunc librum approbarunt, ut ejus- Sæc. XVII.
dem damnationem præpedirent, omne A. C. 1694.
studium impenderunt, huncque in fi-
nem die decima quarta Martii Anno
1644. Parisiis Romam ad summum Pon-
tificem sequentem Arnaldi declaratio-
nem transmiserunt: „cum solius veri-
tatis amore, & juvandarum anima-
rum studio (ut Deum, qui veritas est,
sancte possum attestari) Librum de
frequenti Communione scripserim, ita nunc
tam sincere, quam libere coram Deo
jurare possum, me Librum illum sanctæ
Romanæ Ecclesiæ, summiq; Ponti-
ficis, quem ut supremum in terris
Christi Vicarium cum universo Chri-
stiano Orbe veneror, cuique me, mea-
que omnia libens submitto, Catho-
licorum omnium Episcoporum, quos
ut Patres suspicio, & colø, illustrissi-
mi Archiepiscopi Parisiensis, cui obe-
dientiam, quam vovi, in omnibus,
semper exhibebo; Facultatis Theolo-
gicæ, Matris meæ, quæ me semper
observantissimum, & amantissimum
habebit, iudicio subicere, semperque
subjecisse. Et sicut me, Deo lar-
giente, nulla unquam vel tempora-
lium bonorum cupiditas, vel malo-
rum formido a veritate amplexanda,
tuendaque deterrebunt, ita nec per-
tinax, & contentiosus privatæ opi-
nio-

Sæc. XVII. „nionis amor eo me adducet unquam,
 A. C. 1694. „ut vel tantillum recedam ab obsequio,
 „atque observantia, quam debeo, &
 „propenso animo reddam semper Ec-
 „clesiæ, cujus potestatem, atque au-
 „ctoritatem a Christo ipso manantem,
 „& ad nos usque continua Sæculorum
 „serie transmissam, & ulterius ad
 „mundi consummationem usque trans-
 „mittendam in omnibus ipsius Pastori-
 „bus, & Conciliis unam atque invio-
 „labilem amplector, & veneror.,

Hanc vero Arnaldi submissionem minus sinceram fuisse, paulopost sat luculenter apparuit, cum enim hic in præfato libro exemplum D. Petri & Pauli adducens, *duo hæc Ecclesie capita* in-
 signe nobis poenitentiae exemplar reli-
 quisse scripsisset, mox Doctoribus Ca-
 tholicis cum ipso hac de re expo-
 lantibus, suæ subjectionis immemor,
 & correctionis impatiens suam opinio-
 nem de bicipite Ecclesia confirmare
 nitebatur, edito etiam libro, cujus
 exemplaria typographo in vincula con-
 jecto omnia Seguerii Cancellarii jussu
 fuere erepta, adeo, ut solus Bouche-
 tus unicum adhuc residuum haberet.
 Exorta demum Jansenistarum contro-
 versia circa gratiam Arnaldus contra
 Habertum & Le Moine Doctores Jan-
 senii causam tuebatur: Postquam vero
 binas

binas epistolas suas in Liencurii Ducis Sæc. XVII.
favorem ediderat, Sorbona & urbe A. C. 1694.
pulsus in solitudine Portus Regii, quo
tota ejus familia se receperat, per vi-
ginti quinque annos vixit, nonnisi post
Clementis IX. pacem redire permissus.

Nec diu tamen patriæ aura frui pot-
erat; de concitatis enim novis tumul-
tibus apud Regem infimulatus, in Bel-
gium modo Hispanicum modo fœdera-
tum secessit, inde vero denuo expulsus,
Leodii in tenebris aliquamdiu delituit
suisque duntaxat notus, calamum suum
contra Jesuitas, P. Malebranchium, P.
Simonem, Steyaertium, Jurieum, a-
liosque plerumque in favorem Janse-
nistarum mire exercuit. Tandem vero
Bruxellis in suburbio Coo vel ut alii
volunt, in quodam Leodiensi pago
noctu, quæ diem octavam & nonam
Augusti intercudit, post Sacramenta
a suo Parocho accepta, anno ætatis
suæ octogesimo secundo animam effla-
vit, sepultus in Ecclesia Præmonstra-
tensium, ubi tunc domicilium fixerat:
cor ejus ad Portu-Regienses Moniales,
ubi thesaurus ipsius erat, in Galliam
translatum est (*). Defuncto Magistro
R 4 suo

(*) Urnæ, cui inclusum erat Arnaldi cor,
hoc epitaphium erat insculptum:

Graces

Sæc. XVII suo sepulcralibus inscriptionibus parentare certabant ejus Discipuli, atque amici; quos inter Joannes Baptista Santavilius seu Santolius Canonicus Regularis ad S. Victorem hoc epitaphio ejus laudes complexus est.

Ad Sanctas rediit Sedes *ejectus*
& *exul*

Hoste triumphato: tot tempestati-
bus actus

Hoc portu in placido, hac Sacra
tellure quiescit

Arnaldus, *veri defensor*, & arbi-
ter æqui,

Illius ossa memor sibi vendicat
extera tellus,

Huc cælestis amor rapidis cor
transtulit alis,

Cor nunquam avulsum, nec ama-
tis sedibus absens.

Hoc

Graces au ciel, je suis au port
Adieu grandeurs, adieu fortune
Passant, n'en demande a Dieu, qu'une
C'est d'avoir un semblable sort.

Qui versus ita latine reddi possent:

Inveni portum, spes & fortuna
valet.

Qui legit hæc, optet, sit sibi fors
eadem.

Hoc epitaphium Dominus de la Sæc. XVII.
 Femas gallice reddidit, cum autem A. C. 1694.
 Arnaldum vocasset *veritatis Martyrem* (*),
exulem, ac inique *vexatum*, inde non
 pauci graviter offensi palam afferebant,
 hæc verba in Regis injuriam ac contu-
 meliam verti: carpebant etiam alii in
 Latino Epitaphio hæc verba: *Hoste Marvill.*
triumphato, ac *veri Defensor*: quapro- *Melang.*
 pter Magistratus auctoritate hæc in- *d'Hist. t. 2.*
 scriptiones fuerunt suppressæ, injun- *pag. 23.*
 ctumque, ut aliæ componerentur, in
 quibus tamen non nisi Arnaldi scientia
 & fidelitas erga suum Principem ce-
 lebra-

R 5

(*) Gallica hujus epitaphii versio erat hæc:

Enfin apres un long orage
 Arnaud revient en ces Saints
 lieux,

Il est au port malgré les envieux.
 Qui croyoient, qu'il feroit naufrage

Ce Martyr de la Verité

Fu banni, fu persecuté,

Et mourut en terre estrangere
 Heureuse de son corps d'etre de-
 positaire,

Mais son coeur toujours ferme, &
 toujours innocent,

Fut porté par l'amour, a qui tout
 est possible.

Dans cette retraite paisible
 D'on jamais il ne fut absent.

Sæc. XVII. lebraretur: quocirca Abbas Faiditus
A. C. 1694. funebrem hanc inscriptionem apposuit.

Hic jacet Arnaldus, lucem cui
Gallia, portum

Flandria, Roma fidem, præbuit
astra Deus.

Pariter elogia, quibus Carolus Per-
raltius Arnaldum & Paschalem honora-
bat, e suo libro (*) expungere ab Ec-
clesiasticis jussus erat: illud tamen Im-
portunitate eorum, qui hunc librum
sine præfato utriusque Viri elogio e-
mere recusabant, restitutum est.

§. LXXVIII.

Arnaldi scripta.

Præter libros jam memoratos Arnal-
dus insuper edidit Elementa Geo-
metriæ, & tractatum de traditione
Ecclesiæ circa pœnitentiam, librum
de perpetuitate fidei circa Euchari-
stiam, in quo quidem opere Nicoles
potissimam partem habuit, Arnaldus
tamen Joanni Claude Calviniano Præ-
dicanti, qui præfatum librum refellere
nitebatur, opposuit alium librum, cui
titulus: *Perpetuitas fidei in Ecclesia Ca-
tholica*

(*) Cui titulus: *Les Hommes illustres de
France.*